

@fosselat

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

موضوع

سفارش های خداوند به همه انسانها [فرمانهای ده کانه مشترک میان همه انبیاء (اع)]

تذکر در آیات ۱۵۱ و ۱۵۲ و ۱۵۳ و ۱۵۵ سوره انعام به روش قرآن به قرآن

تهییه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

وَذَلِكُمْ وَصَّاْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ

... این ها است که خدا شما را به آنها سفارش کرده تا شاید شما
سوره انعام آیه ۱۵۱

- متن عربی آیات
- پیامبر اکرم (ص) عهده دار تلاوت احکام الهی [تحريم تشريعی]
- حرمت همه گونه شرک در ادیان الهی
- وجوب احسان به والدین
- نهی از بی مهری به فرزندان بر اثر تنگدستی
- نهی از نزدیک شدن به فحشاء و منكرات
- حرمت کشتن نفس محترم
- => تحصیل عقل عملی در پرتو عمل به احکام الهی (انعام ۱۵۱)
- نهی از نزدیک شدن به مال یتیم
- وفای عادلانه در خرید و فروش
- وضع تکالیف برابر وسع انسان
- رعایت عدالت در گفتار
- وفا به عهد الهی
- => تاکید تکالیف با قید تذکر (یادآوری) (انعام ۱۵۲)
- عمل به ده فرمان، صراط مستقیم الهی
- => نتیجه تعقل و تذکر در ده فرمان، تقوا (خودنگه داری) (انعام ۱۵۳)
- قرآن کتابی مبارک (پر خیر و برکت) (انعام ۱۵۵)
- ده فرمان بنی اسرائیل [پیمان های الهی و پیمان شکنان]
- ده فرمان یهود در تورات
- عبادت خدا و احسان به انسان ها محبوب خداوند [وظایف بندگان با خدا و جامعه]

متن عربی آیات ۱۵۱ و ۱۵۲ و ۱۵۳ سوره انعام

اللهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

قُلْ تَعَالَوْا أَتُلُّ مَا حَرَمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ إِلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَإِلَّا وَالَّذِينَ إِحْسَانًا وَلَا
تَقْتُلُوا أُولَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ مُنْخَنِزٌ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرُبُوا الْفَوَاجِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ هُوَ ذَلِكُمْ
وَضَائِقُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَعْقِلُونَ {151} وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتَيمِ إِلَّا بِالْتِي هِيَ أَخْسَنُ حَتَّى يَنْلُغَ
أَشْدَهُ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ إِلَّا نَكَلْفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْثُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ
كَانَ ذَا قُرْبَى وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا هُوَ ذَلِكُمْ وَضَائِقُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَذَكَّرُونَ
وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَبَعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ {152}
هُوَ ذَلِكُمْ وَضَائِقُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَتَّقُونَ {153} ... وَهُذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارِكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعْلَكُمْ
تُرْحَمُونَ {155}

ترجمه فارسی آیات آها و ها و ها سوره انعام *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بگو: بیایید تا آنچه را پروردگار تان حرام کرده برشما بخوانم، و آن این که؛ چیزی را شریک او نگیرید، و به پدر و مادر نیکی کنید! و فرزندان تان را به سبب [سخت ترین شرایط] تنگدستی نکشید؛ ما شما و آنان را روزی می بخشیم، و به کارهای زشت چه آشکار و چه پنهانش نزدیک نشوید! و کسی را که خدا کشتنش را حرام کرده جزبه حق [که قصاص و قتال با دشمن است] نکشید! این است آنچه او به شما سفارش کرده تا بیندیشید «151»

به مال یتیم جزبه نیکوترین روش نزدیک نشوید! تا به رشد [عقلی] خود برسد. پیمانه و وزن را بر اساس عدالت، پُر و کامل بدهید! هیچ کس را جز به اندازه طاقت‌ش تکلیف نمی کنیم. هر گاه سخن بگویید عدالت [در گفتار] را رعایت کنید؛ هر چند درباره خویشاوند باشد! به عهد خدا [که نبوت و قرآن و امامت است] وفا کنید! این است آنچه او به شما سفارش کرده تا پند گیرید «152»

و یقیناً این [مقررات استواری که پیامبر از جانب من به شما اعلام کرد] راه مستقیم من است؛ بنابراین از آن پیروی کنید، و پیرو راه ها ای دیگر انباشید که شما را از راه خدا پراکنده می کند، این است آنچه او به شما سفارش کرده تا [از خدا اطاعت نموده، از محظماتش] بپرهیزید «153»

... این [قرآن که حاوی همه علوم و احکام کتاب های آسمانی است] کتابی است که ما آن را خجسته و پُر خیر نازل کردیم، [اگر می خواهید از برکاتش بهره مند شوید] از آن پیروی کنید! و [از مخالفت با آن] بپرهیزید تا مورد رحمت قرار گیرید «155»

پیامبر اکرم (ص) عهده دار تلاوت احکام الهی [تحریم تشریعی]

@fosselat

قُلْ تَعَالَوَا

بگوی: بباید

أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ

آنچه را پروردگار تان بر شما حرام کرده است، (برایتان) بخوانم:

- هدف بعثت انبیاء (ع) تلاوت و تعلیم کتاب الهی (بقره ۱۵۱)

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

همان گونه [که تغییر قبله کامل کردن نعمتم بر شما بود، این حقیقت هم نوع دیگری از کامل کردن نعمتم بر شماست] که در بین شما رسولی از خودتان فرستادیم که همواره آیات ما را بر شما تلاوت می کند، و شما را [از آیودگی های اعتقادی و اخلاقی و عملی] پاک می سازد، و قرآن و معارف استوار و سودمند را به شما تعلیم می دهد، و آنچه را [از علوم] نمی دانستید به شما می آموزد

حرمت همه گونه شرک در ادیان الهی

الا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا

این که هیچ چیزی را شریک او قرار ندهید

- نفی شریک، یاری کننده و فرزند از خداوند (صفات سلبی) (اسراء ۱۱۱)

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ
مِنَ الْذُّلُّ وَكَبِرْهُ تَكْبِيرًا

بگو: همه ستایش‌ها و پژوه خداست که فرزندی برای خود نگرفته، و در فرمانروایی شریکی نداشته، و نه برای او به سبب ناتوانی سرپرست و یاری بوده است؛ بنابراین اورا چنان که شایسته است بزرگ شمار!

وَبِالْوَالِدِينِ إِحْسَانًا

وبه پدر و مادر نیکی کنید

- وظایف فرزندان نسبت به پدر و مادر (اسراء ۲۳ و ۲۴)

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدِينِ إِحْسَانًاٌ إِمَّا يَبْلُغُنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَّاهُمَا فَلَا تَقْلُ لَهُمَا أَفْ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا {۲۳} وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا {۲۴}

پروردگارت فرمان حتمی داده که: جزاً و راضیستید، و به پدر و مادر نیکی کنید! هرگاه یکی از آنان یا هردو در کنارت به پیری رسند، [اگر تو را به علت بی حوصلگی و بهانه گیری شان به سته آوردن] به آنان اف مگویی، و نسبت به آنان پرخاشگر می‌باش، و سخنی شایسته به آنان بگوی! «23» و در برابر شان از روی رحمت و مهربانی فروتن باش! و [در دعايت] بگو: پروردگار! آنان را به پاس آن که مرادر کودکی تربیت کردند مورد مهر و رحمت قرار ده! «24»

- نیکی به والدین در محدوده اطاعت از خدا (عنکبوت ۸)

وَوَصَّيْنَا الْأَنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًاٌ وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ
مَرْجِعُكُمْ فَأَنْبِئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

ما به انسان درباره احسان به پدر و مادرش [به هر آینی که باشند] سفارش کردیم، چنانچه آن دونفر بکوشند تا بر پایه جهالت [اوامور بی دلیل و غیر علمی]، چیزی را شریک [در الوهیت] من قرار دهی از آنان اطاعت مکن! بازگشت همه شما به سوی من است، نهایتاً شما را به آنچه همواره انجام می‌دادید آگاه می‌کنم

نهی از بی‌مهری به فرزندان برای ترکیب سنتی

وَلَا تَقْتُلُوا أُولَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ
و فرزنداتان را از فقر نکشید

نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ

ما، شما و آنان را روزی می‌دهیم

- حرمت فرزند کشی از بیم گرسنگی (اسراء ۳۱)

وَلَا تَقْتُلُوا أُولَادَكُمْ خَشْيَةً إِمْلَاقٍ تَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاهُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا

فرزنداتان را از بیم تهیdestی نکشید! ما به آنان و شما روزی می‌دهیم، بی تردید کشن آنان گناهی بزرگ است

- سوال از دختران زنده به گور شده (تکویر ۸ و ۹)

وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ {۸} بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ {۹}

واز دختر زنده به گور شده بپرسند، «۸» که به کدام گناه کشته شده است؟! «۹»

نهی از نزدیک شدن به فحشاء و منکرات

وَلَا تَقْرِبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ

ونزدیک [كارهای] زشت نشوید، آنچه آشکار است از آنها و آنچه پنهان است

- دعوت شیطان به فحشاء (بقره ۱۶۸ و ۱۶۹)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ... وَلَا تَتَبِّعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ {۱۶۸}

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ .... {۱۶۹}

ای مردم!.... واز گام های شیطان اکه انواع محظمات است! پیروی نکنید؛ زیرا او دشمن آشکار شما است «» او شما را فقط به بذکرداری و کارهای بسیار زشت فرمان می دهد. .... «»

- نزدیک زنا نشوید (اسراء ۳۲)

وَلَا تَقْرِبُوا الزِّنَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

به زنا نزدیک نشوید! که کاری بسیار زشت و راهی بد است

- پرهیز از اشاعه فحشا در جامعه (نور ۱۹)

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشْيَعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

همانا کسانی که دوست دارند کارهای بسیار زشت در بین اهل ایمان شایع شود عذاب در دنکی در دنیا و آخرت خواهند داشت، خداوند آثار و عاقبت چنین اعمال ناپسندی را! می داند و شمانمی دانید

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ

و شخصی را که خدا (کشتن او را) حرام کرده، نکشید، جز به حق

- قتل، حرام است (اسراء ۳۳)

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا

کسی را که خدا [کشتنش را] حرام کرده جز به حق نکشید! و هر کس مظلوم کشته شود برای وارث تسلطی [بر قاتل] جهت خون خواهی، با دیه یا عفو [قرارداده ایم، پس [وارث مقتول] نباید در کشتن زیاده روی کند؛ زیرا او [با قانون قصاص و دیه] مورد حمایت قرار گرفته است

- قانون قصاص و فایده آن (بقره ۱۷۸ و ۱۷۹)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصاصُ فِي الْقَتْلَى الْحِرْبُ بِالْحِرْبِ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَى بِالْأُنْثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِبَاعُ بِالْمَعْرُوفِ وَإِذَاءُ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذُلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اعْتَدَ بَعْدَ ذُلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ {۱۷۸} وَلَكُمْ فِي الْقِصاصِ حَيَاةٌ يَا أُولَى الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ {۱۷۹}

ای مؤمنان! در مورد کشته شدن، قصاص بر شما مقرر شده است؛ آزاد در برابر آزاد بردده زن در برابر زن، پس کسی که [مرتکب قتل شده چنانچه] از سوی برادر دینی اش [که ولی مقتول است] مورد چیزی از عفو قرار گرفت [که در عوض قصاص، خون بها بپردازد] پس رعایت کردن روش پسندیده [در برابر وضع مادی قاتل که چه اندازه بپردازد، بر عهده عفوکننده از قصاص است]، و [قاتل، مسئول] پرداخت خون بها با نیکی و خوشروی است. این [حكم خون بها] تخفیف و رحمتی است از سوی پروردگاران، پس هر که بعد از چشم پوشی از قصاص، تجاوز کند [وبه کشتن قاتل برخیزد] برای او عذرآوران! برای شما در قصاص مایه حیاتی ویژه است و [حكم قصاص] برای این است که [از هرگونه تعذی و تجاوز و امور غیر شرعی] این پرهازید

تحصیل عقل عملی در پرتو عمل به احکام الهی (النعام ۱۵)

ذِلِكُمْ وَصَاحُكُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَعْقِلُونَ

این (چیزی است که خدا) شما را به آن سفارش کرده، تا شاید شما خردورزی کنید

نکته: نخستین مرحله به هنگام دریافت یک حکم، "تعقل" و درک آن است

-تعقل هدف از تبیین آیات (بقره ۲۴۲)

كَذِلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعْلَكُمْ تَعْقِلُونَ

خداؤند این گونه، احکام و قوانینش را به صورتی واضح بیان می کنند تا [برای درک عمیق و شناخت دقیق آن ها] بیندیشید

نهی از نزدیک شدن به مال یتیم

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالْتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ

و به ثروت یتیم نزدیک نشوید، جز به آن (روشی) که آن نیکوتر است، تا به حدش رشدش برسد.

- تصریف ناروا در اموال یتیمان (نساء ۱۵)

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ فُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَضْلُّونَ سَعِيرًا

بی تردید آنان که ظالمانه اموال یتیمان را می خورند جز این نیست که در شکم های خود آتش می ریزند، و به زودی در آتش فروزان درآیند

- وجوب مراعات حقوق یتیمان (نساء ۲)

وَأَتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخِيَثَ بِالْطَّيْبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا

اموال یتیمان را [پس از بلوغ و رشدشان] در اختیارشان بگذارید، و [اجناس] کم ارزش [آنان] را با [جنس] با مخلوط کردن به اموال خود نخوردید؛ زیرا آن گناهی بزرگ است

وفای عادلانه در خرید و فروش

۷

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ

و پیمانه و ترازو را طبق دادگری، کاملاً ادا کنید.

- اهمیت حق الناس (اسراء ۳۵)

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزَنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ حَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

[در دادوستدهای پیمانه ای] چون پیمانه می کنید پیمانه را پُر و کامل بدھید، و [اجناس وزنی را] با ترازوی [سالم و درست وزن کنید! این [برای شما] بهتر، و عاقبتش نیکوتر است

- واى بر کم فروشان (مطففين ۱ الى ۳)

وَيْلٌ لِّلْمُطْفَفِينَ {۱} الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ {۲} وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ {۳}

واى بر کم فروشان! «۱» آنان که چون [از مردم کالایی را با] پیمانه و وزن می ستانند، پُر و کامل می ستانند! «۲» و چون [چیزی را] به مردم با پیمانه و وزن می دهند کم می گذارند! «۳»

- قوم کم فروش شعیب (ع) (هود ۸۴ الى ۸۶)

وَإِلَى مَدِينَ أَخَاهُمْ شُعَبِيَا... وَلَا تَنْقُضُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ... {۸۴} وَيَا قَوْمَ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخُسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ {۸۵} بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ... {۸۶}

و به سوی مردم مدين، برادرشان شعیب را [فرستادیم]، گفت: ای قوم من! خداوند یکتا را بپرستید! که شما راجز او هیچ معبدی نیست، از پیمانه و ترازو نکاهید! زیرا شما را توانگر می بینم، و بر شما از عذاب روزی فraigیر می ترسم! «۸۴» ای قوم من! پیمانه و ترازو را براساس عدالت پُر و کامل کنید، و از اجناس مردم نکاهید! و در زمین دست به تبهکاری و فساد نزنید! [که بسیار رشت و ناپسند است!] «۸۵» آنچه خداوند [از کسب و کارتان سود] باقی می گذارد اگر مؤمن هستید برای شما بهتر است، من بر شما [سلط و انگهبان نیستم] «۸۶»

@fosselat

وضع تکالیف برابر وسع انسان

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

هیچ شخصی راجز به اندازه توانایی اش، تکلیف نمی کنیم

- دین سهل و آسان (بقره ۲۸۶)

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ... رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا أَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ...

خداوند هیچ کس راجز به ان... و هر که کاری [زشت] مرتکب شده به زیان خود اوست، [مؤمنان می گویند:] پروردگار! اگر [انجام دستوری را] فراموش کردیم، یا مرتکب اشتباه شدیم ما را مجازات مکن، پروردگار! تکالیف سنگینی آن گونه که بر عهده پیشینیان ما گذاری بر عهده ما مگذار، پروردگار! تکلیفی که طاقتمن را نداریم بر ما واجب نکن! ...

- خدا برای شما آسانی می خواهد (بقره ۱۸۵)

... يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ...

... خداوند برای شما آسانی می خواهد نه سختی...

- هر کس بر اساس توانائیش تکلیف دارد (طلاق ۷)

... لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

خداوند کسی راجز به [اندازه] رزقی که به او داده تکلیف نمی کند، همانا خداوند پس از سختی آسانی قرار می دهد

- در دین سختی نیست (حج ۷۸)

... وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ...

و در این دین بر شما فشار و تنگی قرار نداد.

رعایت عدالت در کفتار

@fosselat

وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ

وهنگامی که سخنی می گویید، پس عدالت را رعایت نمایید و گرچه در مورد نزدیکان (شما) بوده باشد.

- کمترین سخنان شما را هم می نویسد (سوره ق آیه ۱۷ و ۱۸)

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشَّمَالِ قَعِيدُ {۱۷}

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدُ {۱۸}

[توجه کنید به] دو فرشته ای که [همواره] از راست و چپ ملازم [انسان] هستند و [اعمالش را] دریافت [او ضبط] می کنند «۱۷» [انسان] هیچ سخنی را به زبان نمی آورد مگر این که حافظ و نگهبانی نزد آن حاضر است «۱۸»

- همه عدالت در یک آیه از قرآن (نساء ۱۳۵)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُوْنُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا
أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلْوُوا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

ای مؤمنان! [در همه امور زندگی] قیام کننده به [اجرای] عدالت، و گواهی دهنده برای خدا باشید! هر چند به زیان خود یا پدر و مادر یا نزدیکانتان باشد، اگر [یکی از دو طرف نزاع] توانگر یا نیازمند باشد [به سبب لحاظ کردن وضعشان، برخلاف خدا گواهی ندهید! زیرا] خداوند به [حمایت از] آنان سزاوار است، پس [در هنگام گواهی دادن] از خواسته های نامشروع پیروی نکنید که [نهایتاً از حق] منحرف شوید! و اگر به انحراف روی آورید یا [از گواهی دادن] امتناع کنید مسلمًا خداوند همواره به آنچه انجام می دهد آگاه است

وفا به عهد الله

وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا

وبه پیمان خدا وفا کنید

- لزوم وفای به عهد (نحل ۹۱)

وَأَوْفُوا بِعِهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ ....

به پیمانی که ادراجه با انجام کاری، یا ترک عملی [با خداوند می بندید وفا کنید]

- سوال از وفای به عهد (اسراء ۳۴)

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً

وبه پیمان [با خدا و مردم] وفا کنید! زیرا [در قیامت] درباره پیمان سوال خواهد شد

- تعهد متقابل بین خداوند و انسان (بقره ۴۰)

وَأَوْفُوا بِعِهْدِي أَوْفِ بِعِهْدِكُمْ ...

وفا کنید تا من هم به پیمان شما [که عمل به تورات و پاداش آن است] وفا کنم،

- از اوصاف خردمندان (رعد ۱۹ و ۲۵)

... إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ {۱۹} الَّذِينَ يُوْفُونَ بِعِهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ {۲۰} وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عِهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ ... {۲۵}

... فقط خردمندان [این دلیل] متذکر این واقعیت [از] «۱۹» خردمنداند که به عهد خدا، [نبوت و قرآن و امامت] پیوسته و فدارند، و پیمان شکن نیستند «۲۰» آنان که عهد خدا را پس از استوار بودنش می شکنند، و پیوندهایی را که خداوند به برقراری آن ها فرمان داده می گسلند ... «۲۵»

از اوصاف ابرار (بقره ۱۷۷)

... وَلِكُنَ الْبَرُّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ... وَالْمُؤْفُونَ بِعِهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا... وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

بلکه نیک وجود [والای] کسانی است که به خدا ایمان آورده اند، ... و چون پیمان بینند به پیمان خود وفا می کنند، ... و اینانند که به شدت پرهیزکنندگان [از طغیان و تبهکاری] اند

تاكيد تكاليف با قيد تذكير (يادآوري) (انعام ۱۴۰۲)

ذَلِكُمْ وَصَاحُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَذَكَّرُونَ

این [ها] است که [خدا] شما را به آن [ها] سفارش کرده، تا شاید شما متذکر شوید

نکته: سفارش به احکام الهی، زمینه ساز تعقل، تذکر و تقواست، اوامر و نواهی مذکور در آیه چون به تدبیر بیشتر نیاز دارد، با تذکر یاد شده است.

- تفصیل آیات برای یادآوری کردن (انعام ۱۴۶)

وَهُذَا صِرَاطٌ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَلَنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَكَّرُونَ

این [گشايش] سینه برای هدایت خواهان، و تنگی آن در برابر حق پذیری، راه مستقیم [و سنت درست] پروردگار توست، ما آیات را برای مردمی که پندپذیرند بیان کردیم

- تنها خردمندان متذکر می شوند (آل عمران ۷)

وَمَا يَذَكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

و [به اين حقايق قرآن] جز خردمندان [كه همان راسخان علم اند] توجه عميق نمی کنند

عمل به ده فرمان، صراط مستقیم الهی *

وَأَنَّ هُذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا
وَإِن رَاهَ رَاهٌ مِنْ أَنْتَ
فَاتَّبِعُوهُ   پس از آن پیروی کنید
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
وَإِن رَاهَ هَاهِي [دیگر] پیروی نکنید
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ
که شمارا از راه او پراکنده می‌سازد

- تمسک به خداوند (آل عمران ۱۵۱)

وَكَيْفَ تَكُفُّرُونَ وَأَنْتُمْ تُتَلَّى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِي كُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
چگونه کفر می‌ورزید در حالی که آیات [کتاب] خداوند بر شما خوانده می‌شود و پیامبر او در بین شماست؟! هر کس به خدا پناه جوید قطعاً به راه مستقیم هدایت شده است

- دارالسلام الهی (یونس ۲۵)

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
خداوند [مردم را] به سرای امنیت [که بهشت است] دعوت می‌کند، و هر که را بخواهد به راهی مستقیم راهنمایی می‌کند

نتیجه تعقل و تذکر درده فرمان، تقوا (خودنگه داری) (انعام ۱۵۳)

ذلِكُمْ وَصَاحُكُمْ بِهِ لَعْلَكُمْ تَتَّقُونَ

این [ها] است که [خدا] شما را به آن [ها] سفارش کرده، تا شاید شما خودنگه داری کنید.

- متن قین محبوب خداوند (آل عمران ۷۶)

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعِهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

آری! هر کس به پیمان خداوند [که وحی و نبوت و به عهده گرفتن اجرای احکام خداوند است] وفا کرد، و [در همه شئون زندگی از خداوند اطاعت داشت، و از محترماتش] پرهیز کرد بداند که بی تردید خداوند مطیعان پرهیزگار را دوست دارد

- متن قین شاملان معیت الهی (بقره ۱۹۴)

... وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

... و بدانید که خدا با کسانی است که ازو [اطاعت کرده، از محترماتش] پرهیز نمایند

قرآن کتابی مبارک (پر خیر و برکت) (انعام ۱۵۵)

... وَهُذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ ... و این کتابی خجسته است که آن را فرو فرستادیم، پس از آن پیروی کنید
 وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ {۱۵۵} [خود را از مخالفت آن حفظ کنید، باشد که شما (مشمول) رحمت شوید]

* قرآن کریم محفوف به برکات پنج گانه:

- ۱- خود قرآن پر برکت است (هیچ عیب و نقصی ندارد) : وَهُذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ ... {انعام ۱۵۵}
- ۲- فرو فرستنده قرآن خدای تبارک است: تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ ... {فرقان ۱}
- ۳- ظرف زمانی نزول قرآن شب مبارکی است: إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ {دخان ۳}
- ۴- مکان نزول قرآن (مکه) سرزمین پر برکت است: إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِيَنَّهُ مُبَارَكًا ... {آل عمران ۹۶}
- ۵- گیرنده قرآن رسول اکرم (ص) مبارک است که از همه پیامبران برتر است چرا که پیامبر همانند قرآن مهمیمن است.

* ده فرمان بنی اسرائیل [پیمان‌های الهی و پیمان‌شکنان]

وَإِذْ أَخْذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ : وَ (ياد کنید) هنگامی را که از بنی اسرائیل (فرزندان یعقوب) پیمان محکم گرفتیم که :

۱- لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ جز خدا را نپرستید

۲- وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا و به پدر و مادر نیکی کنید

۳- وَذِي الْقُرْبَى و نزدیکان

۴- وَالْيَتَامَى و یتیمان

۵- وَالْمَسَاكِينِ و بینوایان [نیکی کنید]

۶- وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا و با مردم نیکو سخن بگویید

۷- وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ و نماز را برپا دارید

۸- وَآتُوا الزَّكَةَ و [مالیات] زکات را بپردازید

=> ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ ← وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ {۸۳} سپس جزاندگی از شما، روی بر تافتید در حالی که شما روی گردان بودید.

وَإِذْ أَخْذْنَا مِيثَاقَكُمْ : (ویاد کنید) هنگامی را که از شما پیمان محکم گرفتیم که :

۹- لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ خون هم دیگر را نریزید

۱۰- وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ و خودتان [یکدیگرا] از خانه هایتان بیرون نکنید

=> ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ ← وَأَنْتُمْ تَشَهَّدُونَ {۸۴} سپس (به این پیمان) اقرار کردید، در حالی که شما گواهید.

ده فرمان یهود در تورات

- پدر مادر خود را احترام نما تا روزهای تو در زمینی که "یَهُوָه" خدایت به تو می بخشد دراز شود.

- به خانه همسایه خود طمع مورز و به زن همسایه ات و غلامش و کنیزش و گاوش و الاغش و به هیچ چیز که از آن همسایه تو باشد طمع مکن.

منبع: [تورات، فصل ۲۰ (سفر خروج) شماره های ۱۲ الی ۱۸ به نقل از تفسیر نمونه، ج ۶ ص ۵۱]

- ۱- وَاعْبُدُوا اللَّهَ —> وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
و خدا را بپرستید و هیچ چیز را با او شریک نگیرید
- ۲- وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا و نیکی کنید به پدر و مادر
- ۳- وَبِذِي الْقُرْبَى و به نزدیکان
- ۴- وَالْيَتَامَى و یتیمان
- ۵- وَالْمَسَاكِينِ و بینوایان
- ۶- وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى و همسایه نزدیک [فamil]
- ۷- وَالْجَارِ الْجُنُبِ و همسایه دور
- ۸- وَالصَّاحِبِ بِالْجُنُبِ و دوست [هم نشین]
- ۹- وَابْنِ السَّبِيلِ و در راه مانده
- ۱۰- وَمَا مَلَكْتُ أَيْمَانُكُمْ و آنچه (از بردگان) که شما مالک هستید

=> إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالاً فَخُورًا

که خدا کسی را که متکبر خیال پرداز [و] فخر فروش است، دوست نمی دارد.